

ajanda kitap

AYŞE ÇAVDAR ayse.cavdar@aktuel.com.tr

Bir Cihangir güzellemesi

Özen Yula, Cihangir'i "Gizli Aşk Bu" adını verdiği kitabın baş karakteri yapmış. Ankara'dan gelip Cihangir'e yerleşen bir reklam yazarının gözünden anlatmış semti... Reklam yazarımız sinema tutkunu... Bu yüzden de anlattığı hikâyenin kahramanları ve hikâye bir hayli tanıdık...

İstanbul'a ilk kez gelen herkese bir haftalığına Cihangir'de yaşama şansı tanınmalı bence. İstanbul'un tadına varmalı yeni gelen, ardından gittiği yerde o tadı yakalamaya çalışmalı. Bir yanım ettiğim bu iki cümleden utanmıyor değil. Çünkü Cihangir'in başına gelenlerin çok yakında Tarlabası'nda, Sulukule'de olacağını biliyorum. Tam bu noktada bir söyleşide "Ama Kuzguncuk'ta, Cihangir'de, Arnavutköy'de kendiliğinden bir soylulaştırma yaşandı, kimse gönülsüz yer değiştirmede, mülksüzleşmedi" diyen İlhan Tekeli'ye sığınıyorum. Her neyse, iki ucu pis bir değnek işte... Cihangir de öyle... Her noktasında, sokağında içinden geçtiğiniz onlarca çelişki var... Bir mahalleyken önce bir "entel piyasası"na, şimdi ise küçük Beyoğlu'na dönüşüyor olması huzursuzluk veriyor. Gene de hâlâ İstanbul'un en güzel semtlerinden biri...

Özen Yula, Cihangir'i "Gizli Aşk Bu" adını verdiği kitabın baş karakteri yapmış. Ankara'dan gelip Cihangir'e yerleşen bir reklam yazarının gözünden anlatmış semti... Reklam yazarımız sinema tutkunu... Bu yüzden de anlattığı hikâyenin kahramanları ve hikâye bir hayli tanıdık... Müjde ve Şener birbirlerine aşık iki gençtir. Şener, mahallenin sevilen emlakçısının

oğlu, Müjde ise emekli komiser Hulusi ve Ermeni asıllı Adile'nin kızı. Müjde ve Şener kavuşamazlar, çünkü müteahhit oğlu hayta Uğur girer aralarına. Müjde, Şener'in asla anlam veremediği bir şekilde Uğur'la gider ve bir daha dönmez mahalleye. Ta ki Uğur borçlarının altında ezilip kendi eliyle şakağını kurşunlayana kadar. Hikâyemiz Özgür'ün Ankara'dan İstanbul'a taşınması ve Müjde'nin yıllar sonra mahalleye dönüşüyle başlar.

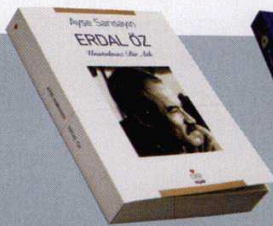
Özgür, gördüğü her karede kendi

sinematografik öyküsünü kurgularken, Cihangir eski günlerden kalan bir aşk hikâyesine tanık olmaya koyulur Boğaz kıyısındaki ayrıcalıklı mekânına kurularak. Şener ve Müjde'nin yenilenen trajedisinde mahalle de kendine gelir. Kırık arkadaşlıklar tamir edilir, yeni aşklar filizlenir, Özgür sabah-akşam köle gibi çalışır, Boğaz manzarasına vurulur, Ankara'yı tam anlamıyla terk eder zihninde...

Özen Yula, zıppırca bir şey yapıyor öyküyü anlatırken. Cihangir gibi semtleri neden sevdiğimizi hatırlatıyor. Özellikle 20 yaşlarının üzerinde seyredenlerimizin bilinçaltında hâlâ o eski İstanbul, o eski aşk hikâyeleri var. Biz onları Yula'nın romanında da geçen isimler aracılığıyla hatırlıyoruz. Onların yüzleri şimdi aptallık derecesinde saf, imkânsız denemek kadar naif, içine düşsek neye uğradığımızı şaşırıp kendimize kahkahalarla gülmeyi tercih edeceğimiz insanlık hallerinin yüzümüze yerleştirdiğimiz maskeleri... Onlardan nasıl kaçıyor, birer imgesine dönüştükleri hâlleri nasıl hafife alıyorsak; arka planlarını oluşturan şehre de öyle davranıyoruz.

Geçtiğimiz günlerde bir seminerde şehirde otantisitenin nasıl bir rantsal değeri olduğunu tartışıyorduk. Otantisiteye yüklenen anlam/değer bana Roland Barthes'ın "punctum"unu hatırlatıyor.

KİTAPLIK

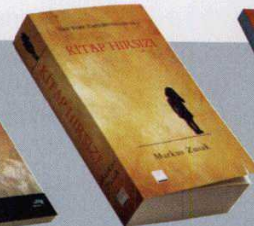
Erdal Öz / Unutulmaz Bir Atlı,
Ayşe Sarsayın,
Can Yay., 400 s.

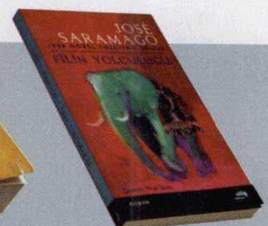
Küçük Oteller Kitabı,
Müjde ve Mutlu Tönbekici,
Boyut Yay., 336 s.

Hırsız ve Köpekler,
Necib Mahfuz,
Turkuvaz Kitap, 113 s.

Kitap Hırsızı,
Markus Zusak,
Encore Yay., 537 s.

Filin Yolculuğu,
Jose Saramago,
Turkuvaz Kitap, 198 s.

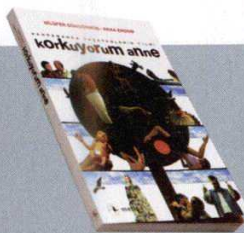
Özen Yula, zıpırca bir şey yapıyor öyküyü anlatırken. Cihangir gibi semtleri neden sevdiğimizi hatırlatıyor. Özellikle 20 yaşlarının üzerinde seyredenlerimizin bilinçaltında hâlâ o eski İstanbul, o eski aşk hikâyeleri var.

latmıştı. Hani olur ya bazen bir fotoğrafa bakarsınız, teknik özellikleri ya da gösterdiği manzaranın niteliklerinden bambaşka bir nedenle ona adeta çekilirsiniz. İçinde bilinçaltınızı gıcıklayan bir şey vardır, adını koyamazsınız. "Punctum" adını koyamadığınız o şeydir. Bazen bir nesnedir, bazen görüntüdeki kompozisyonun kendisi, bazen bir gölge. Ama size düşlerinize ya da anılarınıza ilişkin bir şey söyler ve siz ne söylediğini bilemezsiniz. Bildiğiniz anda ortadan kaybolur. Çünkü bilinçaltı gıcıklanmaya gelmez. Otantisite de öyle bir şey gibi gelmişti bana. Bulduğumuz ve fiyat biçtiğimiz anda ortadan kaybolan, bir vitrin süsüne dönüşen, çok tekrar ettiği için sıkılıp en kısa zamanda kendisinden vazgeçeceğimiz, fark edildiği anda bir modaya dönüşüp tüketilecek olan... Cihangir'i tüketen onda bulduğumuz otantisiteydi. Onda keşfettiğimiz mahalleyi el

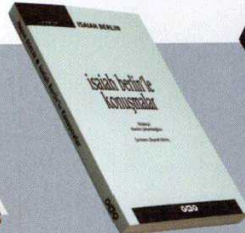
birliğiyle tükettik. Şimdi Tophane'ye doğru yürüyen soylulaştırma girişimi Cihangir'i bir dekora dönüştürdü, adına "huzurlu aidiyet" diyebileceğimiz bir oyunun sadeleştirilmiş dekoruna... Sermaye nerede bir sahicilik keşfetse bunu yapar çünkü...

Bu yılki Hidrellez Şenliği'ne gidenler, bana hak vereceklerdir zannediyorum. Ahırkapı'da, sokaklar arasında neredeyse birbirimizi ezerek içinden geçtiğimiz şenlik sahile alındı. 2010 Ajansı'nın fikriydi bu. Sahneler kurulmuş, oyunlar icat edilmişti. Ben yalnızca üç Roman gördüm, onlar da fotoğrafları çekilmek üzere şenlikseverler tarafından sürekli durdurulmaktaydı konu mankeni olarak. Alan büyük firmaların standlarıyla doluydu. Merkezi bir yerden yiyecek-içecek kuponu satılıyor, insanlar metrelerce kuyrukta bekliyor, ardından bir de yiyecek-içecek standlarının önünde sıralanıyordu.

Açıkcısı Hidrellez Şenlikleri'nin herhangi bir rock festivalinden farkı kalmamıştı. Muhtemelen Sulukuleliler, sürgüne gönderildikleri Taşoluk'tan Ahırkapı'ya gelecek yol parasını bulamamış ya da evleri başlarına yıkılırken seyirci kalan şehre kırgınlıkları yüzünden şenliğe yüz çevirmişlerdi. Böylece beyaz şehir, "öteki" şehrin bir kalesini daha ele geçirmiş oldu. Onu kendine benzetti. Bu zaferin kendisini de tükettiğinin henüz farkında değil... Şehrin gören gözleri kendi projeleriyle meşgul çünkü. Beyaz şehirli yerliler yediler, içtiler, darbuka eşliğinde kalçalarını kıvdılar, oh, atıllar kurtlarını üzerlerinden... O kurtlar gıcıkliyordu bilinçaltılarını, olmadık şeyler getiriyordu akıllarına, kim bilir belki kişisel tarihlerini hatırlatıyordu... Sahiciliğe tahammülleri yoktu... Kendileri için istedikleri soylu ve parlak bir şimdi için, sahici bir şeylere daha veda ettiler...

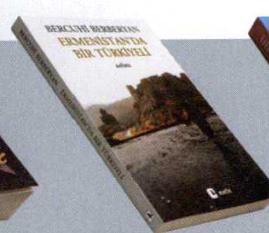
Korkuyorum Anne,
Nilüfer Güngörmüş
Reha Erdem, Metis Yay., 142 s.

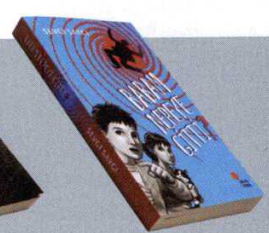
İsaiah Berlin'le Konuşmalar,
Söyleşi: Ramin Jahanbegloo,
YKY, 202 s.

Hayatım...,
Agatha Christie,
Altın Kitaplar, 608 s.

Ermenistan'da Bir Türkiyeli,
Bercuhi Berberyan,
Metis Yay., 183 s.

Babam Nereye Gitti?,
Sevgi Saygı,
Güneşli Kitaplığı, 255 s.